

שבילי פוליגמיה עקלקלים

סיפור תמוה, בלתי שיגרתי ומרגש בכוחו הוידווי, מצוי באחד מפרקי קדמה וימה של ישורון קשת (ראה: זיכרונות). המתאר מעט מעולמו של סופר עברי זה כימים שאחרי מלחמת העולם הראשונה:

על פרשת דרכים זו בעולמי נפגשו יחדיו דברים שונים, שכן כל אחד כשהוא לעצמו דיו להביא מיפנה בחיי הנישואין (דבר שלפני שנה, כשיצאתי לליטא, עוד לא יכולתי כלל להעלות על הדעת); פרשת העניינים מידי הביורוקרטיה הפרוסית הנוקשה והמרושעת; המאורע המסחרר: לידת הבן; ואח"כ ון'אחרון נימהר וסמוי-פשו: האינטרמצו הסוחף של הילדגארד.

למוכח מעשהו זה, הנקוב אחרונה, של המלאך דויהשלוחיות צריך הייתי, בעצם הדבר, להתרעם עליו בגלל, העניו'י' הלקוי אשר בחר: אם לא בא המעשה קודם שבאתי בברית-הנישואין, מן הראוי היה לפחות שיבוא בזמן יותר מאוחר, ולא במחיצת אשתי, קיטי החסודה והקשובה לקול הטבע, המיניקה את בנה והשומעת עכשיו כמנוני, כשתיא בוכה בלא דמעות, את דפיקת הגורל בפתחת הסימ' פניה המתחילה להתנגן בניני ובין הילדגארד. אכן, האושר' והאושרי — צד, בלתי-אושר' בו: הוא אינו יודע רחם...

...הילדגארד, בכנות האופיינית לה ובהתאם להשקפה (שאמנם דגלנו בה שנינו) שחיי-המין הם זכותו של היחיד (נקייהדעת) ואין איסורי המוסר חלים עליהם, סיפורה לי על-אודות פרשת פוליאנדריה אידילית-נעלסה, מין פוליופניה ארוטית חופשית מהרגשת-חטא, שנפלה בחלקה בהיותה עם קבוצת אמנים וסופרים מארצות-הצפון, שנדמנו יחד בנאות-זנופש באיטליה... והיא, הילדגארד, הפיקה מחוויה שור-קקת זו, כפי שאמרה לי בגילוי-לב, סיפוק נפשי וגופני כאשר לא ידעה מעולם...
...ההרגשה בנינו. ההרגשה כשעצמו אך דבר טבעי הוא, כמובן — וכי אין הגבר אף והוא פוליגמי מעצם טבעו? — אבל הר זה נמצא חוסם את הדרך ששללתי אליה, אל האהובה, ואני אנוס איפוא לעקוף, לטעות מקו-החינוך המגוי שהיה קיים ביני ובינה, הקו שעליו זכיתי שוב ושוב לקפיצת-הדרך המופלאה, ברית החור-שים והשירה. תופרה הברית. מעלה לא תהיה לי עוד קפיצת-דרך. להבא אשרך את דרכי בשבילי פוליגמיה עקלקלים, שיש עימם חוסר-יודאות ויריבות-פתע. יהיו אהבים, לא תהיה אהבה. עוד אמצא בנדודים יערות-דבש של אירוטיקה, אך שוב לא אזכה לגילוי ארוס נאצל...

ממורכבים בשלושה ממוסדות האהבה ה' מתה והתנופה-המפורסמת... הוא מתאר מיפגש עם גברת בבית-מרקחת: "הצעתי רה המצטחקת על מכוכתי עשתה את עצמה כסועה בכונתי והרשיטה לי תחי' לת חפסת קדוניה ואחר-כך, כשקיבלתי מידה את הגלולה עם כוס מים, הוסיפה כלאחר-ידו הצעה אדיבה, כממתיקת סוד, שאבוא, להשתעשע' עימה לא הרחק מכאן...".

בין בית-זונות לבית-זונות עובר קשת בתערוכות, ומביא הסבר מקורי למדי מדוע אין בפי'קאסו תמימות. בעוד ש' פאול' קלוי מגלם באמנותו, את האדם המודרני מצד שאיפתו לחיוב, הרי שפני קאסו מגלם את רוח השלילה שתקפה את האדם המודרני...".

ועוד כמה אפיונות מפאריס. ישיבה בבית-קפה עם 'שלוש אש', זלמן שני' אל' ואחרים. 'ישבו שם גם דויד פוגל ואשתו (השנייה). עגומים, תשושים, נכור-כיום ומחרישים ישבו, איש לא שיתף את-תם בשיחה...'. מיפגש עם פרוצה האר-מרת לו, 'לא יקירי אני מבקשת ממך — לא! הבשר מקשר. היהנא כאח לי, כלי-עוד יתשאר כפאריס...'. זונה, שכעבור 38 שנים חוזר קשת לפאריס, כדי למי-צוא אותה, והוא מתארה ב'1964: "הכר' תיה מיר, אף-על-פי שלאמיתו של הדבר כמעט אי-אפשר היה להכיר אותה. ער-ניה שקעו וכמו נתקפחו מזהרן, ומסכוב להן קמטים בתוך חיזורן הפנים שנוי-דקנו, פנים אפשיים ועצובים, שיער רא' צה — מפל ומלח... עמדתו תחתי כנציב-מלח, לא יכולתי להיוו רגל. ופתי-אום ראיתי את עצמי בראי של חלון-ראווה: ברוך שגם היא לא תוכל להכיר-רני...".

קדמה וימה הוא אוטוביוגרפיה מרגשת בכנותה וביושרה. ספר מעולה שבמעולים.

ספורטיביות מעודנת של כת-חרוון, היה משהו סטרינדרבני. החזרתי לה בתי-צחוק מנומסת ואף מאומצת מעט כמונותי מכוון...".

בשל מחלתו עבר קשת להתגורר ב' עירת המרפא דאוס, שם פגש סופרים, ביניהם י'עקוב ו'סרמן, והסתבך בפר' שיות מוזרות עם נשים, כמו גברת יהודיה אחת מקובנה, בת 36, אשר "בעלה נמנע זה כבר מקירכה נוספנית אליה, כי הושיש היה פן יבולע לבריאותו. אבל מהיותו איש טוב ונכון התיר לה לזוגתו יחס'י מין עם זולתו לכשתהיה בנכר, כנאות' המרפא...". ואשה אחרת: "אשת-אי'ש צעירה מפרנקפורט דמיין, נמויית-אף ורשתת-אברים ויפת-עיניים ובעלת-מוגז הם — והיא אדוקה כמצווה וחרדה על קלה כחמורה — בעלה (כפי שסיפרה לראובן בגילוי-לב תמים) חדל לפקוד אותה מעת שחלתה, זה קרוב לשנתיים, והיא היתה שרויה כמעט בעילפון חושים ומוח בעט' יו של רעבונה המיני ושוב לא היתה מסוגלת לשמור נדריו מוסר והליכות בת' טובים. הירדה היתה, כאמור, בכשרות ובשמירת מיעוץ עשה ולא תעשה, שהרי מבית רתי ארוק היא, אבל חיי המין, כמסתבר, לא היו כלל בעיניה עניין לדתיות, זה תחום אחר לגמרי. לשכב עם גבר זו בחינת אונס טבעי הוא, תופעה מתופעות הטבע — ובלבד שלא תעבור שום, עכירה' לא לפני זה ולא אחרי זה...".

במסעו המתארך של קשת לא נפקד מקומה של פאריס, בשלהי קיץ 1925, מצט לפני הגיעו של מהגר אחר, הנרי בולר, לעיר-האורות. הוא נתקל בחבורת פאשיסטים צרפתיים, השתתף בהילולה עם קבוצה של משוררי וסופרי אידיש בקפה להרדוטונד המפורסם, וביקר בבית זונות. אותו הוא מתאר בנוסח עליו למדי, "משאזל כסף הקופה אחרי ביקורים לא-

בשנת 1921 הגיע ישורון קשת לבר-לין, שהיתה אז באחד משיאי האכספרסיו-ניום שלה. ואותה הוא מתאר: "(יהודיה) עסקו כפרקמטיה, שחרו בעצים ובעורות, כסופר וכוולוטה, קנו בתיים, הדפיסו ספ' רים עבריים וגרמניים, וזמו מיפעלית-ר' בות, דנו כמחלוקת שבין ז'בוטינסקי ובין ההסתדרות הציונית, הלכו לשמוע את אישישקין גואם (ביוני 1921) כסופינואל ולקבל את פני משרניחובסקי בשוכארט' זאל (ברחוב בילוב) ואת פני ביאליק כי-נשף שנערך לכבוד יובלו כמלאת לו חמישים שנה...". שם פגש קשת את הר-צייך ליאוניד פסטרנאק, האומר לו: "בוריס בני* כותב שירים. מודה אני, שיריו אינם נראים לי כל עיקר...". את מפגשו האישי עם מ'שרניחובסקי מתאר קשת בנוסח שונה ואמין יותר מבני דורו: "עמדתו לכת — והנה נפתחה הדלת הפנימית ומן החרר הסמוך נכנסה לרגע בחורה צעירה, חנינית ומחוררת, כבת שש-עשרה, ועל לוח לבה צלב-כסף כמי-דת אצבעו של תינוק בן-יומו. היתה זאת בתו יחידתו של משרניחובסקי, שבאותה תקופה נמצאה, כפי הנראה, תחת הש' פעתה של אמה הרוסית, אשת המשורר, האדוקה כדתה. מסתבר שהיתה זאת תקו-פתיביניים ברוחה של הצעירה הרצינית שאחרי-כן גברה בה השפעת האב והיא דבקה ביהרות...".

מפעם לפעם משעשע קשת את הגיגיו וזכרונותיו בהערות מוסיקליות בנוסח: "ואהבתי את הסימפונייה הראשונה ואת השירה על ארמות' של מאהלר (לא את יתר יצירותיו). ועל-פני מפת יס'המור, סיקה מפורסם היו, פה ושם, איים ש' חמתי לשויות בהם, כגון האנדאנסה, הר דומה לנקטרנו, שכקוארטט של בור'י דין, המלוס הרוסי העממי, הקונצרט הי ספרדי של לאלו... כמה פנינים של גריג, מילודיות אחרות של הספרדים סאראזא-טה, די פאליה, גראנאדוס ועוד...".

קשת עובר נישואים ופרשת-אהבים מר רזה (ראה: ציטוטן). לוקה כמחלה וער בר להתגורר בהרי טירול, שם הוא מס' תבך בעוד פרשיית אהבים עם אשה שוודית, אותה הוא מתאר: "היא היתה יפת-מראה, קומתה הזקפה למעלה מכרי-נונית, יצור-יגווה נשיים מאור, אבל מר-צקים למדי, רגליה הטובות וכפות ידיה ענוגות וחזקות. דוק: יפת מראה/ אמר' תי — לא אמרתי, יפת-תואר'. יותר מי שהיתה יפת-תואר היתה פיקנטית, וכרשי-מיפניה הצפוניים, מויגה חנינית של

כאשר היה עד כה, כיוון שתשוקה מ'י-נית בתערובה כימים האחרונים לתוך אהבת-הנפש הצרופה שקשרתי אליה עד עתה...". ובהמשך הוא מתאר את התפתחות אותם יחסים: "קירבת-הבשרים כיר-נינו לא עברה איפוא גם להבא את גכול

ישורון קשת
דבש של אירוטיקה

ההתרפקות הזמה והמיית-הלב, אבל היצר המיני שלי מצא לו עדי-מהרה, בדרך מקבילה כביכול, אפיק אחר: את יצור'י-גווה הוורודים והזהבהבים של שושנה הנימזופיטית, שהיתה כלי מלא נשיות ניחוחה ורעננה...".

ירושלים. ראשוני-לציון. תל-אביב, המיל-חמה העולמית הראשונה, ושוב ירושלים היו נתבו של קשת (או היה עדיין י'עקוב קופילביץ'), תוך שהיה תלמיד בבית-מדרש או מורה פרטי (בין השאר, מורהו הפרטי של ערי ז'בוטינסקי).

מארכי-ישראל של ראשית ימי המנדט הבריטי יצא קשת לשמונה וחצי שנות לימוד גלות בפרופה. תחנתו הראשונה היא רומא. איטליה, שם הוא פוגש בד"ר מ'זאה בייקלינסון ובס'ניה. קשת מביא תיאור מרתקים של שליות החמדה והאמנות של רומא ושאר ערי איטליה בעט מעודנת ומרגשת, תוך ציטוט הערות למסע באיטליה של ג'רטה, ויוצרים את רים שאיטליה שימשה להם מקור השראה.

בחקך המחזאי המתורגם מכולם * דעת

יחיד מהדהדת * המכה של מיל"ת *

מ"ולות ספרי סדרות טלוויזיה

●● קרשי התיאטרון הישראלי לא זכו מעודם לרוות נחת ממחזותיו של המחזאי הישראלי המפורסם ביותר ביפאן, בקוריאה ובעוד כמה ארצות. הכוונה למחזותיו של מרדכי ברנשטיין, דודו של התעשיין (אמקור), מישפטו ומשורר אורי ברנשטיין (עמק השווה), מי שחיבר 13 מחזות ופירסםם בתוקף מעמדו כנשיא הוצאת דביר וכנשיא התאחדות המורים בישראל. אלא שמרדכי ברנשטיין חיפש לעצמו מצבה מקור מית בעודו בחיים, ויום אגודה להענקת פרסים ספרותיים ע"ש מרדכי ברנשטיין, כדי שיהיה לו זכר ספרותי כלשהו. אגודה זו מעניקה מדי שנה פרס למחבר רומן מקורי, בסך 50 אלף ל" (ערך עכשווי). שופטי הפרס הם נציגי אוניברסיטות ירושלים ותל-אביב ונציגי אגודת עסקני הספרות. השנה חל שיבוש מה במהלך הענקת הפרס. בניגוד לעמדת נציגי אוניברסיטת תל-אביב, מאיר שברנברג, ונציגי עסקני הספרות, אשר רי"ך,

התייצב בדעת-יחיד הפרופ' הירושלמי דן מירון, שכתב על ספר הפולקלור הירושלמי ל' נוצות, מאת חיים באר: "לצערי, לא יכולתי להסכים לדעת עמית. אכן, גם אני סבור שמרכז הספר הוא במיפגש בין הילד לבין לדר, אבל ריכוזו של הספר במיפגש זה הוא המגלה את ניסיונו הסיפורי של באר, שאינו חסר כישרון ואפילו ברק, בחוסר הרצינות שבו ובחור-סר נכונותו של המחבר להתמודד עם המשתמע מן הסיטואציה שהעלה" ●●

חידוש סרר-תקדים במו"לות הישראלית מהווה גוף חדש בשם מיל"ת (מועדון יש-ראלי לתרבות). בו חברו בית-ההוצאה הגרמני הגדוע בארטסטמן, הוצאת כתר וידיעות אחרונות, שהקימו מועדון-ספר חדשני, שהצליח לאסוף באיזור חולון בלבד יותר מ-1500 מינניים, ועוד הדי נטויה. לדעת מומחי מכירות ספרים עשויה רשת מיל"ת לכלול, תוך כמה חודשים, כמה עשרות אלפי חברים, שיגדילו את מעגל מכירות הספרים. בגרמניה חברים ברשת המקבילה יותר משבעה מיליון, בפורטוגאל כארבעה מיליון ●● הערכות סטטיסטיות בארצות-הברית גילו את לכה-המכירה הר גדול של ספרים המגלמים סדרות טלוויזי-יה. סידרת הטלוויזיה עשיר ואביון מכרה

ספר של ארווין שאו בכמות של 4.415.000 עותקים. הספר שורשים, שהפך לסידרה נודעת לא פחות. מכר 1.174.000 ספרים בכריכה קשה ועוד 3.677.000 בכריכה רכה. סידרת טלוויזיה אחרת, המוקרנת בארצות-הברית — שוגן, המתארת את הרפתקאותיו של אנגלי בן המאה ה-17 ביפאן, מבוססת על סיפור בשם זה מאת ג'יימס קלאווה. לפי הערכת בית-ההוצאה דאל, עשויה הסידרה למכור במהלך השנתיים הבאות כ-3.5 מיליון עותקים בכריכה רכה ●●

דן מירון
חוסר נכונותו של המחבר